

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет стоматології та фармації
Кафедра загальної та клінічної фармакології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА ФАРМАЦІЇ

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Назва освітньої програми	Фармація, промислова фармація
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
Ганна Сергіївна Селіверстова, к. ф. н., викладач кафедри загальної та клінічної фармакології	0939090143	totalstuj@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle: https://moodle.mgu.edu.ua/		

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Організація та економіка фармацевтичної промисловості – надає сприяння формуванню необхідних професійних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики; забезпечення теоретичної бази для подальшого вивчення інших фармацевтичних та економічних дисциплін навчального плану; створення бази, яка визначає професійну компетентність та загальну ерудицію провізорів.

Пререквізити і постреквізити курсу: Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни «Організація та економіка фармацевтичної промисловості» базуються на загальних знаннях з таких навчальних дисциплін як «Вступ у фармацевтичну промисловість», «Фармацевтичне право та законодавство», «Основи економіки» «Технологія ліків», «Етика та деонтологія у фармацевтичній промисловості», «Інформаційні технології у фармацевтичній промисловості».

Дисципліна закладає основи вивчення студентами фармацевтичного менеджменту та маркетингу, фармацевтичного та медичного товарознавства, фармацевтичної економіки, соціальної фармацевтичної промисловості, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами на формування умінь застосовувати знання з організації та економіки фармацевтичної промисловості у процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація та економіка фармацевтичної промисловості» є формування у студентів системи знань щодо організаційно-економічних аспектів фармацевтичної діяльності у сучасних умовах, а також формування професійно-важливих навичок щодо забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Організація та економіка фармацевтичної промисловості» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі фармацевтичної промисловості, фармакології, аптечної та промислової технології ліків, що передбачає застосування теорій та методів фармацевтичної науки, проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

СК 9. Здатність організувати діяльність аптеки (у сільській місцевості) із забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами, виробами медичного призначення та іншими товарами аптечного асортименту, відповідно до вимог Національної лікарської політики, Належної аптечної практики (GPP) та інших організаційно-правових норм фармацевтичного законодавства.

СК 10. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та вироби медичного призначення відповідно до чинного законодавства України, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів України.

СК 11. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

СК 12. Здатність здійснювати загальне та маркетингове управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціною, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках.

СК 13. Здатність освоєння та впровадження державної програми «Доступні ліки».

СК 14. Здатність здійснювати виробничу діяльність аптек щодо виготовлення лікарських препаратів у різних лікарських формах за рецептами лікарів та замовленнями лікувально-профілактичних закладів, включаючи обґрунтування технології та вибір допоміжних матеріалів відповідно до правил Належної аптечної практики (GPP).

СК 15. Здатність брати участь у виробництві лікарських засобів в умовах фармацевтичних підприємств згідно з вимогами Належної виробничої практики (GMP).

Навчальна дисципліна «Організація та економіка фармації» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПРН), передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності; використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності, володіти завданнями державної програми «Доступні ліки».

ПРН 8. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 9. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРН 12. Демонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

ПРН 15. Здійснювати комплекс заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами й іншими товарами аптечного асортименту.

ПРН 18. Враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.

ПРН 19. Здійснювати господарський облік в аптечних закладах, адміністративне діловодство. Здійснювати процеси товарознавчого аналізу, забезпечувати вхідний контроль якості лікарських засобів та документувати їх результати.

ПРН 20. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби, вироби медичного призначення та інші товари аптечного асортименту.

ПРН 21. Застосовувати підходи менеджменту у професійній діяльності аптечних, оптово-посередницьких, виробничих підприємств та інших фармацевтичних організацій відповідно до принципів Належної практики фармацевтичної освіти та Глобальної рамки FIP; демонструвати навички лідерства.

ПРН 24. Застосовувати у професійній діяльності сучасні методи контролю якості лікарських засобів та лікарської рослинної сировини; визначати основні органолептичні, фізико-хімічні, хімічні та фармако-технологічні показники лікарських засобів згідно з вимогами Державної фармакопеї України та Європейської фармакопеї (European Pharmacopoeia).

ПРН 26. Застосовувати в практичній діяльності знання хімічного складу лікарських рослин як потенційних джерел біологічно активних речовин, ресурсо-товарне їх вивчення, нормування і стандартизація ЛРС.

ПРН 32. Застосовувати в практичній діяльності програму «Доступні ліки» на території України під час воєнного стану.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Уміння:

1. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
2. Визначати останні зміни та доповнення, внесені в чинне законодавство.
3. Проводити дослідження різних процесів фармацевтичної діяльності, складність яких відповідає певному рівню виконуваних функцій.
4. Застосувати знання: на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст конкретних правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному законодавстві; на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності.

Навички:

1. Практикувати невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я.
2. Здійснювати необхідні види робіт, пов'язаних з промисловим/аптечним виробництвом (виготовленням) лікарських засобів.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	28 \ 14	56 \ 27	96 \ 138	4	7	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	семін.	сам. роб.		лекц.	семін.	сам. роб.
Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика.	12	2	4	6	13	2	2	9
Тема 2. Інформаційне забезпечення та організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я.	12	2	4	6	11		2	9
Тема 3. Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків. Облік рецептури. Організація обліку і забезпечення якості ЛЗ.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 4. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів.	13	2	4	7	12		2	10
Тема 5. Організація роботи аптеки. Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації. Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 6. Система обліку та звітності в аптечних закладах. Облік руху товару в аптечних закладах.	13	2	4	7	12		2	10
Тема 7. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах. Облік руху грошових коштів в аптеках.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 8. Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах.	13	2	4	7	12		2	10
Тема 9. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах. Звітність аптечних закладів.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 10. Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів.	13	2	4	7	12		2	10
Тема 11. Аналіз і планування фінансово- господарської діяльності аптечних закладів. Оподаткування аптечних закладів.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 12. Фінансово- кредитна система. Кредитування аптечних закладів	13	2	4	7	12		2	10
Тема 13. Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності.	13	2	4	7	14	2	2	10
Тема 14. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування.	13	2	4	7	12		2	10
Усього годин	180	28	56	96	180	14	28	138
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ІСПИТ								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності. Поняття «фармацевтичне забезпечення», «фармацевтична допомога», «фармацевтична послуга». • Міжнародні організації, що регулюють фармацевтичну діяльність на макроекономічному рівні. • Поняття про комплекс належних практик як стандарти, що регулюють фармацевтичну діяльність. 	4	2
2	<p>Тема 2. Інформаційне забезпечення та організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Система фармацевтичної інформації. Види інформації. Рівні інформації. Джерела та форми передачі фармацевтичної інформації. • Класифікація лікарських засобів у світовій фармацевтичній практиці. • Державний реєстр і Державний формуляр лікарських засобів. Національний перелік основних (життєво необхідних) лікарських засобів. • Поняття про аптечні заклади та аптечну мережу. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі. 	4	2
3	<p>Тема 3. Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків. Облік рецептури. Організація обліку і забезпечення якості ЛЗ.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні та інших країнах світу. • Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів. • Організація безрецептурного відпуску ЛЗ, ВМП. Концепція відповідального самолікування. • Індивідуальне та серійне виготовлення лікарських засобів в аптеці. Тариф за виготовлення ліків як історична та соціально-економічна категорія. Значення Таха laborum, визначення та структура. • Методика визначення тарифів за виготовлення лікарських форм. • Правила таксування вартості різних лікарських прописів. 	4	2

4	<p>Тема 4. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. • Державне регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. • Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин. 	4	2
5	<p>Тема 5. Організація роботи аптеки. Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації. Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Організація роботи аптеки з товарними запасами. Характеристика та класифікація товарних запасів. Організація роботи аптек з постачальниками. • Методики визначення товарного запасу. Організація зберігання ЛЗ та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації. • Організація приймання товарів в аптечних закладах. • Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів (договорів) купівлі-продажу ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту. • Умови поставки згідно з міжнародними правилами ІНКОТЕРМС. • Особливості ввезення в Україну ЛЗ та товарів аптечного асортименту. • Теоретичні основи ціноутворення. Функції ціни. Види цін. • Оптово-відпускні та роздрібні ціни на лікарські препарати. Роздрібні ціни і тарифи на екстемпоральні лікарські засоби. • Аналіз цінової політики на ліки в країнах ЄС. 	4	2
6	<p>Тема 6. Система обліку та звітності в аптечних закладах. Облік руху товару в аптечних закладах.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку. Роль бухгалтерського обліку в управлінні. • Види обліку та звітності у аптеках. Документ в організації обліку. Облікова політика. • Вимоги до бухгалтерського обліку. Предмет, об'єкт та метод бухгалтерського обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку (П(С)БО). • Первинний облік надходження товарів до аптеки. Організація приймання товарів та інших цінностей. • Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних та психотропних ЛЗ. • Порядок обліку інших операцій, які збільшують залишок товарів аптечного асортименту. 	4	2
7	<p>Тема 7. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах. Облік руху грошових коштів в аптеках.</p> <p>Реферат:</p>	4	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Облік руху інших активів. Облік тари. Облік допоміжних матеріалів. Документальне оформлення руху МШП. • Класифікація основних засобів та нематеріальних активів. • Облік надходження та руху основних засобів. Оцінка вартості основних засобів. • Організація обігу грошових коштів. • Касові операції: класифікація, документальне оформлення. • Порядок ведення касової книги та обов'язки касира. 		
8	<p>Тема 8. Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми та системи оплати праці • Тарифна система. Встановлення посадових окладів та надбавок працівникам аптечних закладів. • Структура та характеристика фонду заробітної плати. 	4	2
9	<p>Тема 9. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах. Звітність аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інвентаризація: завдання, види і терміни проведення. • Загальний порядок проведення інвентаризації в аптечних закладах. • Організація інвентаризації ЛЗ, які знаходяться на предметно- кількісному обліку. • Порядок складання та затвердження звітів. • Характеристика та структура “Товарного звіту” та “Звіту про господарську діяльність аптеки”. • Форми фінансової звітності. 	4	2
10	<p>Тема 10. Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Роль і місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання. • Методологічні положення фармацевтичної економіки. • Основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки. 	4	2
11	<p>Тема 11. Аналіз і планування фінансово- господарської діяльності аптечних закладів. Оподаткування аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоретичні основи економічного аналізу. • Організація та проведення економічного аналізу. • Методологія планування. • Характеристика податків як соціально-економічної категорії. • Податкова система України. • Класифікація податків та зборів. 	4	2
12	Тема 12. Фінансово- кредитна система. Кредитування аптечних закладів.	4	2

	Реферат: <ul style="list-style-type: none"> Грошово-кредитне регулювання економіки. Фінансова-кредитна система держави. Банківська система України. 		
13	Тема 13. Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності. Реферат: <ul style="list-style-type: none"> Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту. Види аудиту. Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту. Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм. Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс. Групи фінансових коефіцієнтів. 	4	2
14	Тема 14. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування. Реферат: <ul style="list-style-type: none"> Організаційні принципи медичного страхування. Основні типи систем охорони здоров'я та моделей медичногостраховання. Аналіз досвіду функціонування медичного страхування за кордоном. 	4	2
Всього		56	28

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Організація та економіка фармації» включаються:

- Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
- Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичних занять.
- Консультації з викладачем протягом семестру.
- Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
- Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
- Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Основні принципи організації фармацевтичного забезпечення населення. Національна лікарська політика. Реферат:	6	9

	<ul style="list-style-type: none"> • Соціально-економічне значення фармацевтичної діяльності. Поняття «фармацевтичне забезпечення», «фармацевтична допомога», «фармацевтична послуга». • Міжнародні організації, що регулюють фармацевтичну діяльність на макроекономічному рівні. • Поняття про комплекс належних практик як стандарти, що регулюють фармацевтичну діяльність. 		
2	<p>Тема 2. Інформаційне забезпечення та організація діяльності аптек як закладів охорони здоров'я.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Система фармацевтичної інформації. Види інформації. Рівні інформації. Джерела та форми передачі фармацевтичної інформації. • Класифікація лікарських засобів у світовій фармацевтичній практиці. • Державний реєстр і Державний формуляр лікарських засобів. Національний перелік основних (життєво необхідних) лікарських засобів. • Поняття про аптечні заклади та аптечну мережу. Основні принципи розвитку та розміщення аптечної мережі. 	6	9
3	<p>Тема 3. Організація рецептурного і безрецептурного відпуску ліків. Облік рецептури. Організація обліку і забезпечення якості ЛЗ.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Порядок організації рецептурного відпуску ліків в Україні та інших країнах світу. • Критерії визначення категорій відпуску лікарських засобів. • Організація безрецептурного відпуску ЛЗ, ВМП. Концепція відповідального самолікування. • Індивідуальне та серійне виготовлення лікарських засобів в аптеці. Тариф за виготовлення ліків як історична та соціально-економічна категорія. Значення Таха laborum, визначення та структура. • Методика визначення тарифів за виготовлення лікарських форм. • Правила таксування вартості різних лікарських прописів. 	7	10
4	<p>Тема 4. Порядок обігу наркотичних і психотропних ЛЗ, прекурсорів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. • Державне регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів. • Порядок ліцензування господарської діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин. 	7	10
5	<p>Тема 5. Організація роботи аптеки. Організація зовнішньоторговельної діяльності у фармації. Основні принципи й методи формування системи цін на ЛЗ.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Організація роботи аптеки з товарними запасами. Характеристика та класифікація товарних запасів. Організація роботи аптек з постачальниками. • Методики визначення товарного запасу. Організація зберігання ЛЗ та товарів аптечного асортименту відповідно до вимог нормативної документації. 	7	10

	<ul style="list-style-type: none"> • Організація приймання товарів в аптечних закладах. • Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів (договорів) купівлі-продажу ЛЗ та інших товарів аптечного асортименту. • Умови поставки згідно з міжнародними правилами ІНКОТЕРМС. • Особливості ввезення в Україну ЛЗ та товарів аптечного асортименту. • Теоретичні основи ціноутворення. Функції ціни. Види цін. • Оптово-відпускні та роздрібні ціни на лікарські препарати. Роздрібні ціни і тарифи на екстемпоральні лікарські засоби. • Аналіз цінової політики на ліки в країнах ЄС. 		
6	<p>Тема 6. Система обліку та звітності в аптечних закладах. Облік руху товару в аптечних закладах.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальна характеристика системи обліку та звітності. Мета, завдання та значення обліку. Роль бухгалтерського обліку в управлінні. • Види обліку та звітності у аптеках. Документ в організації обліку. Облікова політика. • Вимоги до бухгалтерського обліку. Предмет, об'єкт та метод бухгалтерського обліку. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО). • Первинний облік надходження товарів до аптеки. Організація приймання товарів та інших цінностей. • Особливості обліку надходження отруйних, наркотичних та психотропних ЛЗ. • Порядок обліку інших операцій, які збільшують залишок товарів аптечного асортименту. 	7	10
7	<p>Тема 7. Облік руху інших ТМЦ. Облік основних засобів та нематеріальних активів у аптечних закладах. Облік руху грошових коштів в аптеках.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Облік руху інших активів. Облік тари. Облік допоміжних матеріалів. Документальне оформлення руху МШП. • Класифікація основних засобів та нематеріальних активів. • Облік надходження та руху основних засобів. Оцінка вартості основних засобів. • Організація обігу грошових коштів. • Касові операції: класифікація, документальне оформлення. • Порядок ведення касової книги та обов'язки касира. 	7	10
8	<p>Тема 8. Організація обліку заробітної плати в аптечних закладах.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Форми та системи оплати праці • Тарифна система. Встановлення посадових окладів та надбавок працівникам аптечних закладів. • Структура та характеристика фонду заробітної плати. 	7	10
9	Тема 9. Організація інвентаризації товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах. Звітність аптечних закладів.	7	10

	<p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інвентаризація: завдання, види і терміни проведення. • Загальний порядок проведення інвентаризації в аптечних закладах. • Організація інвентаризації ЛЗ, які знаходяться на предметно- кількісному обліку. • Порядок складання та затвердження звітів. • Характеристика та структура “Товарного звіту” та “Звіту про господарську діяльність аптеки”. • Форми фінансової звітності. 		
10	<p>Тема 10. Основи фармацевтичної економіки. Економічні показники діяльності аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Роль і місце фармацевтичної економіки у системі наукового знання. • Методологічні положення фармацевтичної економіки. • Основні показники торгово-фінансової діяльності аптеки. 	7	10
11	<p>Тема 11. Аналіз і планування фінансово- господарської діяльності аптечних закладів. Оподаткування аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоретичні основи економічного аналізу. • Організація та проведення економічного аналізу. • Методологія планування. • Характеристика податків як соціально-економічної категорії. • Податкова система України. • Класифікація податків та зборів. 	7	10
12	<p>Тема 12. Фінансово- кредитна система. Кредитування аптечних закладів.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Грошово-кредитне регулювання економіки. • Фінансова-кредитна система держави. • Банківська система України. 	7	10
13	<p>Тема 13. Організація проведення аудиторської перевірки аптечних закладів. Аналіз фінансового стану підприємства на базі даних звітності.</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сутність та предмет аудиту. Принципи аудиту. Види аудиту. • Нормативне регулювання аудиторської діяльності. Міжнародні стандарти аудиту. • Вимоги до аудиторів та аудиторських фірм. • Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс. • Групи фінансових коефіцієнтів. 	7	10

14	Тема 14. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах медичного страхування. Реферат: <ul style="list-style-type: none"> • Організаційні принципи медичного страхування. • Основні типи систем охорони здоров'я та моделей медичногостраховання. • Аналіз досвіду функціонування медичного страхування за кордоном. 	7	10
Всього		96	138

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Силабус навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

Питання для іспиту

1. Особливості організації фармацевтичного забезпечення населення в різних країнах світу. 2. Основні цілі та елементи формування Національної лікарської політики. 3. Міжнародні стандарти регулювання фармацевтичної діяльності. 4. Роль провізора у системі охорони здоров'я. Концепція фармацевтичної допомоги. Належна аптечна практика (GPP). 5. Організаційна структура управління фармацевтичною галуззю. 6. Ліцензування фармацевтичної діяльності в Україні та за кордоном. 7. Порядок присвоєння та особливості застосування назв ЛЗ. 8. Характеристика основних класифікацій ЛЗ. 9. Характеристика фармацевтичного законодавства ЄС. 10. Комп'ютерні програмні комплекси, що використовуються у фармації	11. Організації безрецептурного відпуску ЛЗ в Україні та у світовій фармацевтичній практиці. 12. Концепція відповідального самолікування пацієнтів. 13. Фармацевтична опіка в процесі відпуску безрецептурних препаратів. 14. Системи маркування та штрихового кодування ЛЗ. 15. Проблеми екстемпорального виготовлення ЛЗ в Україні 16. Тариф як історична і соціально-економічна категорія 17. Методика визначення тарифів за виготовлення ЛЗ 18. Організація обліку рецептури 19. Організація безоплатного і пільгового відпуску ЛЗ. 20. Організація предметно-кількісного обліку (ПКО) лікарських засобів в аптеці 21. Регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на міжнародному рівні.

22. Порядок ліцензування діяльності, пов'язаної з обігом контрольованих речовин.
23. Організація обігу наркотичних (психотропних) ЛЗ в закладах охорони здоров'я.
24. Відповідальність посадових осіб за порушення встановлених правил обігу ЛЗ.
25. Проведення утилізації та знищення неякісних або з вичерпаним терміном придатності ЛЗ.
26. Системи автоматизованого обліку товарів аптечного асортименту
27. Організація постачання лікарських засобів в аптеки
28. Вибір постачальника лікарських засобів та виробів медичного призначення
29. Нормативно-правове регулювання оптової торгівлі ЛЗ.
29. Організація роботи оптової фірми (аптечного складу) .
30. Організація постачання аптек.
31. Зовнішньоекономічна діяльність у фармацевтичній галузі.
32. Основні положення зовнішньоторговельного договору
33. Організація системи обліку та звітності в аптеках (фарм. фірмах).
34. Внутрішньогосподарський облік в аптеці, його суть і значення.
35. Основні завдання і принципи бухгалтерського обліку.
36. Господарські засоби аптеки та джерела їх формування
37. Організація електронного документообігу в аптеках. електронні накладні
38. Особливості централізованого обліку руху товару в аптечних мережах
39. Товарообіг – визначення, структура, економічне значення.
40. Основні засоби в аптеці, їх класифікація, оцінка вартості, облік.
41. Нематеріальні активи, їх оцінка, облік руху
42. Загальні положення обігу грошових коштів. Відповідальність та обов'язки касира.
43. Реєстратори розрахункових операцій (РРО), види, порядок використання.
44. Організація інкасації грошових коштів.
45. Організація та облік безготівкових розрахунків.
46. АРМ провізора-першостольника: технічні рішення
47. Електронний грошовий обіг.
48. Форми і системи оплати праці.
49. Структура фонду оплати праці підприємства
50. Нарахування заробітної плати працівникам аптечних установ.
51. Централізована система обліку в аптечній мережі.
52. Інвентаризація в аптечних закладах: визначення, основні завдання, види.
53. Інвентаризація ЛЗ, які підлягають предметно-кількісному обліку.
54. Інвентаризація грошових коштів і розрахунків.
55. Інвентаризація основних засобів і МБП.
56. Підведення підсумків інвентаризації та правила списання природних втрат.
57. Фармацевтична економіка: об'єкт, предмет, принципи, методи
58. Аптека як заклад охорони здоров'я і як суб'єкт господарювання. Узгодження принципів ринкової економіки та соціальної справедливості
59. Характеристика основних економічних показників діяльності аптеки:
60. Економічний аналіз: мета, предмет і завдання, порядок організації. Методи економічного аналізу.
61. Планування діяльності аптеки за основними показниками.
62. Витрати як економічний показник.
63. Торгові накладення як основне джерело доходу.
64. Прибуток як найважливіший економічний показник діяльності аптечного закладу.
65. Рентабельність, визначення, методика розрахунку та аналізу.
66. «Точка беззбитковості».
67. Фінансові результати діяльності аптечних закладів.
68. Система оподаткування в Україні (законодавча база, принципи побудови, проблеми та перспективи розвитку).
69. Порядок оподаткування прибутку підприємств.
70. Характеристика податку на додану вартість
71. Оподаткування доходів фізичних осіб.
72. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
73. Податкова звітність.
74. Організація кредитування аптек в умовах ринкової економіки.
75. Визначення ефективності використання позикового капіталу.
76. Аудиторська діяльність в Україні. Регулювання аудиторської діяльності.
77. Сутність і предмет аудиту. Принципи аудиту.

78. Експрес-аналіз балансу. Порівняльний аналітичний баланс.
79. Основні фінансові коефіцієнти: призначення, характеристика.

80. Методика оцінки майнового стану підприємства.
81. Характеристика основних типів моделей медичного страхування.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	---	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	---	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР, перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т. ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	---	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді,

допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно»/ «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно»/ «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E	Задовільно	не зараховано
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. (Національний підручник).
2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 416 с. (Національний підручник).
3. Основи права та законодавства у фармації: нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2016. 528 с. (Національний підручник).

Додаткова

4. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. ; За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. 92 с.
5. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. ; За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 65 с.
6. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. ; За ред. Л.М. Унгурян. Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. 55 с.
7. Унгурян Л.М., Беляєва О.І. Організація та економіка фармації: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / За ред. Л.М. Унгурян. –Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. 110 с.
8. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання. Х., 2017.

Інформаційні ресурси

- Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
- Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/>.
- Державний реєстр лікарських засобів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
- Compendium online. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://compendium.com.ua/bad/>.
- Тижневик «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua/>.
- Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tabletki.ua/uk/>.
- Пошукова база ліків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://likicontrol.com.ua/>.
- Пошукова база Medline [Електронний ресурс]. – Режим доступу: National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>